

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 28. avgust 2012

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravni	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda**OR**

Sicilski tiran Dionizij je (sam) zase menil, da je nesrečen. Ko je nekdo izmed njegovih prilizovalcev, po imenu Damokles, omenil njegovo bogastvo in razkošno palačo, je Dionizij rekel: »O, Damokles, ker te (že) veseli to življenje, bi ga torej hotel sam poizkusiti (okusiti)?« Ko je Damokles rekel, da hoče, je ukazal, naj ga posadijo na zlato ležišče. Nato je ukazal zelo lepim fantom, naj pristopijo k mizi in skrbno strežejo. Prinesli so mazila in vince; prižigali so dišave, mize so se šibile pod jedmi. Damokles se je sam sebi zdel srečen. Sredi vsega tega razkošja je (Dionizij) ukazal, naj obesijo bleščeč meč, privezan s konjsko žimo, da je visel nad Damoklovim vratom. In tako ni niti opazil tistih lepih fantov niti ni segal po jedeh na mizi. Naposled je tirana prosil, naj mu dovoli oditi, češ da več noče biti srečen. Ali ni Dionizij dovolj jasno pokazal, da se tistemu, nad katerim ves čas visi kakšen strah, nič ne zdi srečno?

VR

Sicilski tiran Dionizij je (sam) zase menil, da je nesrečen. Ko je nekdo izmed njegovih prilizovalcev, po imenu Damokles, omenil njegovo bogastvo in razkošno palačo, je Dionizij rekel: »O, Damokles, ker te (že) veseli to življenje, bi ga torej hotel sam poizkusiti (okusiti)?« Ko je Damokles rekel, da hoče, je ukazal, naj ga posadijo na zlato ležišče. Nato je ukazal zelo lepim fantom, naj pristopijo k mizi in skrbno strežejo. Prinesli so mazila in vince; prižigali so dišave, mize so se šibile pod jedmi. Damokles se je sam sebi zdel srečen. Sredi vsega tega razkošja je (Dionizij) ukazal, naj obesijo bleščeč meč, privezan s konjsko žimo, da je visel nad Damoklovim vratom. In tako ni niti opazil tistih lepih fantov niti ni segel po jedeh na mizi. Naposled je tirana prosil, naj mu dovoli oditi, češ da noče biti več srečen. Ali ni Dionizij dovolj jasno pokazal, da se tistemu, nad katerim ves čas visi kakšen strah, nič ne zdi srečno?

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točkušemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Positivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Odgovor																																																		
1	6	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Osebnne glagolske oblike</th> <th colspan="2">Neosebne glagolske oblike</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="3">Analiza</th> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="3">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Os.</th> <th>Št.</th> <th>Nak.</th> <th>Čas</th> <th>Nač.</th> <th>Oblika</th> <th>Čas</th> <th>Način</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>eludet (2. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>fut.</td> <td>akt.</td> <td>constrictam (5. vrst.)</td> <td>ptcp.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>egeris (6. vrst.)</td> <td>2.</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> <td>pf.</td> <td>akt.</td> <td>teneri (5. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>vitemus (11. vrst.)</td> <td>1.</td> <td>pl.</td> <td>konj.</td> <td>prez.</td> <td>akt.</td> <td>duci (11. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>pas.</td> </tr> </tbody> </table>	Osebnne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike		Glagol	Analiza			Glagol	Analiza			Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.	Oblika	Čas	Način	eludet (2. vrst.)	3.	sg.	ind.	fut.	akt.	constrictam (5. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.	egeris (6. vrst.)	2.	sg.	konj.	pf.	akt.	teneri (5. vrst.)	inf.	prez.	pas.	vitemus (11. vrst.)	1.	pl.	konj.	prez.	akt.	duci (11. vrst.)	inf.	prez.	pas.
Osebnne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike																																																		
Glagol	Analiza			Glagol	Analiza																																															
	Os.	Št.	Nak.		Čas	Nač.	Oblika	Čas	Način																																											
eludet (2. vrst.)	3.	sg.	ind.	fut.	akt.	constrictam (5. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.																																											
egeris (6. vrst.)	2.	sg.	konj.	pf.	akt.	teneri (5. vrst.)	inf.	prez.	pas.																																											
vitemus (11. vrst.)	1.	pl.	konj.	prez.	akt.	duci (11. vrst.)	inf.	prez.	pas.																																											
Skupaj	6																																																			

Naloga	Točke	Odgovor																											
2	3	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zaimek</th> <th rowspan="2">Vrsta</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Sklon</th> <th>Število</th> <th>Spol</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>iste (1. vrst.)</td> <td>kazalni zaimek</td> <td>nom.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>quid (6. vrst.)</td> <td>vprašalni zaimek</td> <td>nom.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>nostrum (10. vrst.)</td> <td>osebni zaimek</td> <td>gen.</td> <td>pl.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>quam (12. vrst.)</td> <td>oziralni zaimek</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>f.</td> </tr> </tbody> </table>	Zaimek	Vrsta	Analiza		Sklon	Število	Spol	iste (1. vrst.)	kazalni zaimek	nom.	sg.	m.	quid (6. vrst.)	vprašalni zaimek	nom.	sg.	m.	nostrum (10. vrst.)	osebni zaimek	gen.	pl.	m.	quam (12. vrst.)	oziralni zaimek	ak.	sg.	f.
Zaimek	Vrsta	Analiza																											
		Sklon	Število	Spol																									
iste (1. vrst.)	kazalni zaimek	nom.	sg.	m.																									
quid (6. vrst.)	vprašalni zaimek	nom.	sg.	m.																									
nostrum (10. vrst.)	osebni zaimek	gen.	pl.	m.																									
quam (12. vrst.)	oziralni zaimek	ak.	sg.	f.																									
Skupaj	3																												

Naloga	Točke	Odgovor
3	4	<p>♦ Catiina metu senatorum motus non est.</p>
Skupaj	4	

Naloga	Točke	Odgovor
4.1	1	♦ nominativus cum infinitivo
	2	♦ Zdi se, da dovolj storimo za državo ...
4.2	1	♦ accusativus cum infinitivo
	2	♦ Morali bi te usmrtili (odvesti v smrt) ...
Skupaj	6	

Naloga	Točke	Odgovor	
5.1	4	Izpis	Analiza
		quid	vprašalni zaimek
		ceperis	Utemeljitev časa in naklona: konj. pf. za izražanje preddobnosti za nepreteklim časom
		–	predmetni odvisnik
5.2	4	Izpis	Analiza
		quam	oziralni zaimek
		machinaris	Utemeljitev časa in naklona: ind. prez. za izražanje istodobnosti v sedanjosti
		–	prilastkov odvisnik
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Odgovor
6.1	3	♦ Cicero in senatu dixit se scelera Catilinae non laturum esse .
6.2	4	♦ Cicero Catilinam interrogavit: » Quam diu etiam furor eius senatores Romanos elusus esset? «
Skupaj	7	

B) Književnost

Naloga	Točke	Odgovor
1.1	1	♦ C
1.2	1	♦ B
1.3	1	♦ A
1.4	1	♦ C
1.5	1	♦ <i>Orationes in Verrem, Orationes in Catilinam, Orationes Philippicae.</i>
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Odgovor												
2	5	♦												
		<table border="1"> <tr> <td>Delo</td> <td>Avtor</td> </tr> <tr> <td><i>De oratore</i></td> <td>Cicero</td> </tr> <tr> <td><i>De viris illustribus</i></td> <td>Nepot</td> </tr> <tr> <td><i>Bellum Iugurthinum</i></td> <td>Salustij</td> </tr> <tr> <td><i>De rerum natura</i></td> <td>Lukrecij</td> </tr> <tr> <td><i>De bello civili</i></td> <td>Cezar</td> </tr> </table>	Delo	Avtor	<i>De oratore</i>	Cicero	<i>De viris illustribus</i>	Nepot	<i>Bellum Iugurthinum</i>	Salustij	<i>De rerum natura</i>	Lukrecij	<i>De bello civili</i>	Cezar
Delo	Avtor													
<i>De oratore</i>	Cicero													
<i>De viris illustribus</i>	Nepot													
<i>Bellum Iugurthinum</i>	Salustij													
<i>De rerum natura</i>	Lukrecij													
<i>De bello civili</i>	Cezar													
Skupaj	5													

Naloga	Točke	Odgovor
3	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	15	

Naloga	Točke	Odgovor
4	25	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	25	

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 35 + 50 = 85